

Inkomster och skatter - Individer

2014

HE0110

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	7
1.1.3	Statistiska mått	9
1.1.4	Redovisningsgrupper	9
1.1.5	Referenstider	9
1.2	Fullständighet	9
B.2	Tillförlitlighet	9
2.1	Tillförlitlighet totalt	9
2.2	Osäkerhetskällor	10
2.2.1	Urval	10
2.2.2	Ramtäckning	10
2.2.3	Mätning	11
2.2.4	Svarsbortfall	11
2.2.5	Bearbetning	11
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	13
B.3	Aktualitet	13

3.1	Frekvens	13
3.2	Framställningstid	13
3.3	Punktlighet	13
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	13
4.1	Jämförbarhet över tiden	13
4.2	Jämförbarhet mellan grupp	13
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	14
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	14
5.1	Spridningsformer	14
5.2	Presentation	14
5.3	Dokumentation	14
5.4	Tillgång till primärmaterial	14
5.5	Upplysningstjänster	15

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Johan Lindberg
Telefon: 019 – 17 60 64
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Johan Lindberg
Telefon: 019 – 17 60 64
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Enligt förordningen om den officiella statistiken (2001:100), följer att myndigheter lämnar de uppgifter som behövs för framställning av offentlig statistik till statistikansvariga myndigheter. Statistiken baseras på folkbokförings- och inkomstuppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan och andra myndigheter. Enskilda individer lämnar inte uppgifter till statistiken.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Statistiksekretessen innebär bl. a. att den statistik som redovisas endast avser aggregerade uppgifter och att inga uppgifter för enskilda personer redovisas.

A.8 Gallringsföreskrifter

De slutliga registren som ligger till grund för statistiken över inkomster och skatter gallras inte utan långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RAMS 2007:64. I nuläget är årgångarna 1968-1997 av *Inkomst- och taxeringsregistret* långtidsarkiverade. Utöver dessa årgångar är också urvalsbaserade register för åren 1960-1966 långtidsarkiverade.

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Statistiken belyser inkomster och skatter på individnivå för olika befolkningsgrupper och hur detta utvecklas över tid. Inom ramen för inkomst- och skattestatistiken redovisas också *Totalräknad inkomstfördelningsstatistik* (TRIF), som fokuserar på inkomstfördelning (disponibel inkomst) på hushållsnivå. TRIF har ersatt den tidigare urvalsbaserade inkomstfördelningsundersökningen *Hushållens ekonomi* (HEK). Se separat beskrivning och dokumentation av TRIF.

Statistiken är baserad på registeruppgifter från Skatteverket, Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten, Statens tjänstepensionsverk, Försvarmakten, Socialstyrelsen och Skolverket. Statistiken är kompletterad med demografiska uppgifter från *Registret över totalbefolkningen* (RTB).

Statistiken omfattar variabler som sammanräknad förvärvsinkomst, beskattningsbar förvärvsinkomst, inkomst av kapital, pensioner, transfereringar och bidrag samt olika typer av skatter och skattereduktioner. Statistiken redovisas bland annat efter kön, ålder, födelseland, län och kommun.

Eftersom statistiken omfattar alla folkbokförda svenskar kan den redovisas för små befolkningsgrupper och mindre regionala områden som församlingar, postnummerområden och kommunalsområden.

Register över hela befolkningens inkomster och skatter finns i årgångsversioner från 1968 fram till idag. För åren 1960-1966 finns dessutom inkomstregister som är baserade på ett urval av befolkningen. Statistik med nuvarande utformning över kapitalvinster och kapitalförluster är tillgänglig från och med inkomstår 2005. För inkomståren 1999-2001 och 2003 genomfördes urvalsbaserade undersökningar av befolkningens kapitalvinster. Dessa undersökningar baserades på undersökningen *Hushållens ekonomi* (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken har många olika användare:

- Myndigheter, forskare, kommuner, företag och andra organisationer.
- Allmänhet och media använder statistiken för att få en översiktlig beskrivning av befolkningens inkomster och skatter.
- Andra undersökningar vid SCB använder *Inkomst- och taxeringsregistret* som underlag, exempelvis undersökningen *Hushållens utgifter* (HUT), *Boendeutgiftsundersökningen* (BUT) samt *Nationalräkenskaperna*.

Användarna representeras bland annat av SCB:s användarråd för välfärdsstatistik. I rådet ingår representanter från Finansdepartementet, Socialdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet, Socialstyrelsen, Boverket Konsumentverket, Nationalekonomiska institutionen vid Uppsala universitet, Institutet för bostads- och urbanforskning (IBF) vid Uppsala universitet och Institutet för social forskning (SOFI) vid Stockholms universitet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken är årlig och bygger på administrativa register. De statistikvärden som presenteras är resultat av bearbetningar av *Inkomst- och taxeringsregistret*.

Framställningen av *Inkomst- och taxeringsregistret* består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister. Registret innehåller uppgifter från Skatteverket (taxeringsuppgifter, kontrolluppgifter från arbetsgivare, kontrolluppgifter från pensions- och försäkringsutbetalare, kontrolluppgifter över räntor och utdelningar samt standardiserade räkenskapsutdrag), Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten, Statens tjänstepensionsverk, Försvarsmakten, Socialstyrelsen och Skolverket. Registret kompletteras med demografiska uppgifter från *Registret över totalbefolkningen* (RTB).

Kontakter hålls med dataleverantörer inom SCB och externt. SCB och leverantörer informerar varandra om ämnesmässiga och tekniska förändringar mellan produktionsomgångarna. Överenskommelser görs om vilka data som ska levereras samt när och hur de ska levereras.

SCB får tillgång till de olika materialen vid olika tidpunkter året efter inkomståret. Vid framställningen av registret läggs de olika datamaterialen ihop, beräkningar görs och nya variabler skapas.

Populationen i *Inkomst- och taxeringsregistret* utgörs av under året skattskyldiga personer enligt skattelagstiftningen i Sverige. Från och med 1999 ingår även ett antal personer med av Skatteverket tilldelat samordningsnummer. Denna grupp utgörs av personer som inte är folkbokförda men som betalar skatt i Sverige. Utöver dessa grupper ingår resterande folkbokförda personer den 31 december respektive år samt dödsbon.

Cirka nio månader efter inkomståret är *Inkomst- och taxeringsregistret* färdigt att användas för den preliminära statistiken. I januari, drygt ett år efter inkomståret, är registret helt färdigställt och tillgängligt för framställning av den slutliga inkomst- och skattestatistiken.

A.13 Internationell rapportering

Statistiken rapporteras inte internationellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade i kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen för inkomst- och skattestatistiken utgörs av under året skattskyldiga personer enligt skattelagstiftningen i Sverige. Från och med 1999 ingår även ett antal personer med av Skatteverket tilldelat samordningsnummer. Denna grupp utgörs av personer som inte är folkbokförda men som betalar skatt i Sverige. Utöver dessa grupper ingår resterande folkbokförda personer den 31 december respektive år samt dödsbon. Rampopulationen (som mäts) är de personer som faktiskt är folkbokförda eller som har betalat skatt för inkomståret.

I redovisningen av statistiken används olika befolkningsavgränsningar:

- A. Den folkbokförda befolkningen den 31 december
- B. Helårsbefolkningen: personer som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut och som tillhörde en familj* med disponibel inkomst skild från noll kronor
- C. Personer som någon gång under inkomståret var folkbokförda i Sverige
- D. Personer som någon gång under inkomståret var folkbokförda i Sverige samt dödsbon och skattskyldiga som saknar hemortskommun i riket

* Familj definieras enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) och baseras på de personer som är folkbokförda på samma fastighet och som har relationer med varandra, maximalt två generationer. Sammanboende personer som inte är gifta eller har gemensamma barn kan ej kopplas ihop utan redovisas som ensamstående. En person kan endast ingå i en RTB-familj.

Vilken befolkningsavgränsning som används framgår i anslutning till de redovisade uppgifterna.

1.1.2 Variabler

De register som statistiken bygger på innehåller ett stort antal variabler. Nedan beskrivs endast de variabler som ingår i den publicerade statistiken.

Inkomster

Sammanräknad förvärvsinkomst

Inkomst av tjänst plus inkomst av näringsverksamhet (se nedan).

Inkomst av tjänst

Lön, förmåner, sjukpenning, föräldrapenning, sjuk-/aktivitetsersättning, a-kassa m.m., kostnadsersättningar, allmän pension/tjänstepension, privat pension och livränta, ej pensionsgrundande ersättning, hobbyverksamhet, ersättningar från fåmansföretag och fåmansägt handelsbolag.

Inkomst av näringsverksamhet

Inkomst av yrkesmässigt bedriven förvärvsverksamhet om inkomsten inte räknas in under inkomstlagen kapital eller tjänst. De flesta intäkter och kostnader som har direkt samband med verksamheten är skattepliktiga respektive avdragsgilla. En verksamhet är aktiv om man, i inte oväsentlig omfattning (minst en tredjedel av en vanlig anställning på heltid), har arbetat i verksamheten eller att verksamheten huvudsakligen har bedrivits med egen arbetsinsats.

Nettoinkomst

Summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Skillnaden mellan nettoinkomst och disponibel inkomst är att den disponibla inkomsten avser *hushållets* inkomst. Nettoinkomsten visar den *enskilda personens* inkomst, alltså vad den enskilda personen bidrar med till hushållets disponibla inkomst. Uppgifter om hushållens disponibla inkomst redovisas i den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken (TRIF).

Inkomst av kapital

Inkomst av kapital delas upp i överskott av kapital och underskott av kapital. Överskott av kapital: ett positivt belopp >100 kronor utgör underlag för statlig inkomstskatt. Den statliga inkomstskatten på överskott av kapital är 30 procent.

Pension

Den totala pensionen består av allmän pension, tjänstepension och privat pension. Den allmänna pensionen kan bestå av inkomstpension, premiepension, garantipension och tilläggspension.

Sjuk- och aktivitetsersättning

Sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension) består av sjukersättning och aktivitetsersättning. Respektive del är uppdelade i två delar, en inkomstrelaterad och en garantiersättning.

Taxerad förvärvsinkomst

Inkomst av tjänst plus inkomst av näringsverksamhet minus allmänna avdrag.

Beskattningsbar förvärvsinkomst

Taxerad förvärvsinkomst minskat med grundavdrag och sjöinkomstavdrag.

Skatter

Privat pensionssparande (allmänna avdrag)

Med avdrag för pensionssparande avses premie för pensionsförsäkring och det belopp som finns på pensionssparkontot. Högsta avdrag är i de flesta fall 12 000 kronor t.o.m. inkomståret 2014.

Kommunal inkomstskatt

Kommunal inkomstskatt består av både landstingskatt och kommunal inkomstskatt. Den kommunala inkomstskatten beräknas utifrån den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Skattesatsen är olika beroende på i vilken kommun personen bor.

Statlig inkomstskatt

Skiktgränserna för statlig inkomstskatt höjs i regel med KPI + 2 procent varje år. De två skiktgränserna för statlig inkomstskatt, för inkomståret 2014, är en beskattningsbar förvärvsinkomst över 420 800 kronor och 602 600 kronor. Inkomster över den lägre skiktgränsen beskattas med 20 procent och inkomster över den högre skiktgränsen beskattas med 25 procent.

Skatt på kapitalinkomster

Ett överskott av kapitalinkomster över 100 kronor beskattas med 30 procent. I undantagsfall kan begränsningsregeln påverka skatteuträkningen.

Fastighetsavgift

Kommunal fastighetsavgift betalas av den som äger bostadsfastighet. Avgiften betalas för fastigheter som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhusenhet och hyreshusenhet.

Fastighetsskatt

Statlig fastighetsskatt betalas för obebyggd tomtmark, småhus och bostadshyreshus under uppförande, tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som har annan ägare (t.ex. arrendetomter) och tomtmark som är bebyggd enbart med bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde.

Skattereduktioner

Det finns sju typer av skattereduktioner: arbetsinkomster (jobbskatteavdrag), fastighetsavgift, sjöinkomst, allmän pensionsavgift, underskott av kapital, husarbete (ROT-arbete och hushållstjänster) och gåva. Summan av skattereduktionerna får inte överstiga summan av kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt och fastighetsavgift.

Slutlig skatt

I den slutliga skatten ingår statlig och kommunal inkomstskatt på förvärvsin-
komster, statlig inkomstskatt på kapitalinkomster, fastighetsavgift, fastig-
hetsskatt, allmän pensionsavgift, egenavgifter, kyrkoavgift samt begravningsav-
gift, skatter för näringsverksamma och avdrag för skattereduktioner.

1.1.3 Statistiska mått

- totalsummor
- antal personer
- medelvärden
- medianvärden
- deciler (P10 och P90)
- Gini-koefficient

1.1.4 Redovisningsgrupper

- kön
- ålder
- region (län/kommun)
- inkomstklasser
- födelseland
- vistelsetid i Sverige
- Utbildningsnivå

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för statistiken är inkomstår 2014.

1.2. Fullständighet

Inkomst- och skattestatistikens målvariabler baseras på kontrolluppgifter och
taxeringsdata från Skatteverket samt administrativa registerdata avseende
inkomster från andra myndigheter. Detta innebär att inkomster som inte
inkluderas i dessa uppgiftskällor inte ingår i statistiken. Inkomster från exem-
pelvis svartjobb, lotterivinster och arv ingår inte i statistiken.

För personer som är bosatta i Sverige men som arbetar i ett annat land saknas i
stor utsträckning arbetsinkomsten. Detta har relativt stor betydelse för statistiken
i vissa gränskommuner där arbetspendling till andra nordiska länder är vanligt
förekommande.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Inkomst- och skattestatistiken baseras på kontrolluppgifter och taxeringsdata från
Skatteverket samt andra myndigheters administrativa data avseende inkomster.
Statistiken har därmed allmänt sett god kvalitet.

Statistiken publiceras varje år i en preliminär version (september året efter inkomståret) och slutlig version (februari, cirka 13 månader efter inkomståret). Skillnaden mellan preliminär och slutlig statistik är att *Inkomst- och taxeringsregistret* till den slutliga versionen uppdateras med mer fullständiga taxeringsdata från Skatteverket. Uppdateringar kan ske för personer i alla grupper, men det är framförallt för personer som deklarerar näringsinkomster som uppgifterna ändras till den slutliga versionen.

Som exempel på skillnaden mellan preliminära och slutliga uppgifter ökade medianvärdet på den sammanräknade förvärvsinkomsten med 0,4 procent mellan preliminär och slutlig version år 2014 (befolkningen 20 år och äldre).

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Inkomststatistiken är en totalräknad undersökning och därmed är inte statistiken påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Inkomst- och taxeringsregistret omfattar alla personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång under året samt övriga skattskyldiga personer och dödsbon. Statistiken redovisas med olika populationsavgränsningar beroende på innehåll. Se avsnitt 1.1.1 Objekt och population för beskrivning av detta.

Undertäckning

Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning. Födselar ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna. Om en person invandrar till Sverige och personen enligt lagar och förordningar borde folkbokföra sig men inte gör det uppstår undertäckning. Uppskattningar som har gjorts tyder på en undertäckning på cirka 10 000 personer. Konsekvensen för statistiken över inkomster och skatter är att personer som finns i landet, och som kan ha inkomster, inte inkluderas i statistiken eftersom de inte är folkbokförda.

Övertäckning

Brister i rapporteringen av dödsfall och utvandring resulterar i övertäckning. Dödsfall ger upphov till mycket små problem beroende på de snabba rapporteringsrutinerna.

Utvandrare förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen och därmed *Registret över totalbefolkningen* (RTB) innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som i RTB. Totalt bedömdes övertäckningen i RTB vara knappt 70 000 personer den 31 december 2014. Konsekvensen för statistiken över inkomster och skatter är att personer som inte längre bor i Sverige, och som därmed inte har några inkomster i landet, i vissa fall ändå inkluderas i statistiken.

2.2.3 Mätning

Grunddata till statistiken hämtas från Skatteverket och andra myndigheter. Primärt är det respektive myndighet som samlar in och registrerar uppgifterna. Statistikens kvalitet bestäms huvudsakligen av kvaliteten på dessa myndigheters register och administrativa system. Vissa typer av inkomster ingår inte i dessa administrativa register. Se närmare under avsnitt 1.2 Fullständighet för exempel på inkomster som inte ingår i statistiken.

Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera de osäkerheter som uppstår till följd av mätfel men det finns heller inget som indikerar att statistiken skulle vara snedvriden på något sätt pga. mätfel.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*. För statistiken över inkomster och skatter förekommer inget objektsbortfall. För vissa objekt saknas dock uppgifter för en del variabler. I vissa fall är det dock svårt att avgöra om ett saknat värde beror på ett partiellt bortfall eller om det är en korrekt uppgift, dvs. att värde ska saknas.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Statistiken över inkomster och skatter baseras på data som har sin grund i administrativa register. Den ursprungliga databildningen sker hos Skatteverket och andra myndigheter. Varje myndighet gör kontroller, rättelser och andra bearbetningar som passar för deras administrativa syften. När en myndighet levererar data till SCB görs eventuellt ytterligare selektioner och bearbetningar anpassade till SCB:s önskemål.

När *Inkomst- och taxeringsregistret* är skapat görs olika kontroller i form av makrogranskning av totalsummor, medelvärden, min- och maxvärden samt antal personer med värde. Jämförelser görs också med föregående års värden för att kontrollera rimligheten utifrån inkomstårets förändringar i skattelagstiftningen

och annat. När material tas fram för publicering sker kontroller av värden för olika redovisningsgrupper, däribland för kommuner. När kontrollerna uppdagar orimligheter på individnivå ändras detta i registren men omfattningen av detta är endast rättningar för någon enstaka person per årgång. Inga särskilda studier kring bearbetningsfel har genomförts men inget finns i nuläget som pekar på att det skulle förekomma bearbetningsfel som på något sätt snedvrider statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Simulering av underhållsbidrag

Föräldrar har enligt Föräldrabalken (1949:381) skyldighet att ordna för sitt barns försörjning till dess att barnet fyller 18 år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgång pågår, som längst dock till och med juni det år barnet fyller 20. I de fall föräldrarna till ett barn är särlevande och barnet till största del bor hos en av föräldrarna uppkommer ett behov av transferering mellan föräldrarna. Transfereringen benämns *underhållsbidrag* om den går direkt mellan föräldrarna och *underhållsstöd* om den administreras av Försäkringskassan. Om den underhållsskyldige föräldern inte betalar något underhåll eller betalar ett lägre belopp än 1273 kr per månad kan underhållsstöd beviljas. Underhållsstödet är högst 1273 kr per månad och betalas ut till den förälder som barnet bor och är folkbokförd hos. Uppgift om vilka som mottar samt betalar underhållsstöd, samt storleken på underhållsstödet, finns i IoT. Det finns dock inga administrativa data om underhållsbidrag varför det måste uppskattas på något vis.

Föremål för modellen är särlevande föräldrar till barn under 18 år, alternativt barn över 18 år som fortfarande går i skolan fram till juni det år barnet fyller 20, i de fall de inte erhåller underhållsstöd. I modellen har antagits att barn som har rätt till underhållsbidrag, och inte erhåller underhållsstöd, också får underhållsbidrag.

Modellen utgår från de riktlinjer Försäkringskassan tagit fram för beräkning av underhållsbidrag. Enligt dessa beräknas underhållsbidraget genom att barnets behov multipliceras med en kvot av den bidragsskyldige förälderns överskott och båda föräldrarnas överskott. För att hantera barn som bor ungefär lika mycket hos sina föräldrar (växelsvis boende), och således inte ska erhålla något underhållsbidrag, är modellen kompletterad med en konstant för andelen icke växelsvis boende barn, vilken multipliceras med det framräknade underhållsbidraget. Slutligen tas hänsyn till antalet månader under aktuellt år som barnet har rätt till underhållsbidrag, genom att en kvot av antal underhållsbidragsberättigade månader per år läggs till modellen.

underhållsbidrag

$$= \text{barnets behov} * \frac{\text{bidragsskyldig förälders överskott}}{\text{båda föräldrarnas överskott}} \\ * \text{andel icke växelsvis boende} * \frac{\text{antal månader}}{12}$$

Underhållsbidraget ingår i beräkningen av disponibel inkomst, transfereringar och familjestöd. Cirka 190 000 personer berörs, det sammanlagda underhållsbidraget som beräknas med hjälp av modellen uppgår till ungefär 3 mdkr.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

SCB får tillgång till de olika grunduppgifterna vid olika tidpunkter under året efter referensåret. Statistiksammanställning och publicering sker två gånger för varje referensår och avser preliminär respektive slutlig statistik.

3.2 Framställningstid

Den slutliga inkomst- och skattestatistiken offentliggörs i februari cirka 13 månader efter inkomståret, vilket innebär att SCB arbetar med registerproduktion och statistikframställning i cirka två månader från det att alla grunddata inkommit. Anledningen till den relativt långa perioden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att slutliga taxeringsdata levereras till SCB först i slutet av året efter inkomståret.

3.3 Punktlighet

Publicering sker i enlighet med gällande publiceringsplan. Aktuella publiceringsplaner finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sam anvä ndbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Förändringar i skatte-, pensions- och socialförsäkringssystemen har stor påverkan på statistiken. Förändringarna är många och sker löpande varför det inte är möjligt att räkna upp alla här.

Skattereformen 1990/1991 bör nämnas då den väsentligt påverkade jämförbarheten över tid. Reformen innebar en genomgripande förändring av stora delar av det svenska skattesystemet, och medförde därför en försämring av jämförbarheten under åren runt reformen. Reformen innebar en vidareutveckling av de tendenser som gällt sedan tidigare med ökade inslag av särbeskattning, en ökad vikt för indirekta skatter och genom betoningen av olika basbreddningar. Breddningen av skattebasen gällde både kapitalinkomster och inkomster knutna till förvärvsarbete. De uppgifter som registrerats som inkomster efter skattereformen innehåller därför inkomster som tidigare inte har registrerats. Det kan betecknas som att det förekommer en viss undertäckning av inkomsterna för perioden före 1991 eftersom de inte behövde deklarerats innan. Det tidigare centrala inkomstbegreppet sammanräknad inkomst ersattes av summerad förvärvs- och kapitalinkomst. Från år 1991 och framåt är dock jämförbarheten över tiden god.

4.2 Jämförbarhet mellan grupp

När man jämför inkomst efter födelseland bör man ha i åtanke att åldersstrukturen skiljer sig åt mellan olika ländergrupper, vilket påverkar inkomstnivåerna.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB publicerar statistik över inkomster och skatter från flera undersökningar men eftersom populationsavgränsning och variabeldefinitioner skiljer sig åt bör statistiken inte sammanvändas direkt.

Eftersom *Inkomst- och taxeringsregistret* innehåller personnummer kan det samoberettas med andra register som också innehåller personnummer. Se även avsnitt 5.4 *Tillgång till primärmaterial*.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken sprids i form av statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats. Statistiken är också inlagd i *Statistikdatabasen* på webbplatsen, där tabelluttag kan göras på riks-, läns- och kommunnivå.

Tabeller på läns-, kommun- och kommunniveånivå kan beställas genom statistikpaketet *INKOPAK*.

5.2 Presentation

Statistiken redovisas huvudsakligen som tabeller.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0110.

Utöver nämnda dokumentationer finns variabeldokumentationer där variabelernas innehåll beskrivs närmare. Dessa kan erhållas vid förfrågan.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av undersökningens samtliga årgångar. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till aidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

Register över hela befolkningens inkomster och skatter finns i årgångsversioner från 1968 fram till idag. För åren 1960-1966 finns dessutom inkomstregister som är baserade på ett urval av befolkningen.

Inkomst- och taxeringsregistret lagras dels som SQL-tabeller, dels som SAS-filer.

5.5 Upplysningstjänster

Statistikservice: 08-506 948 01

SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/HE0110/>

E-postadress: inkomststat@scb.se